

Notă informativă, privind realizarea Programului municipal de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025

Perioada de raportare:

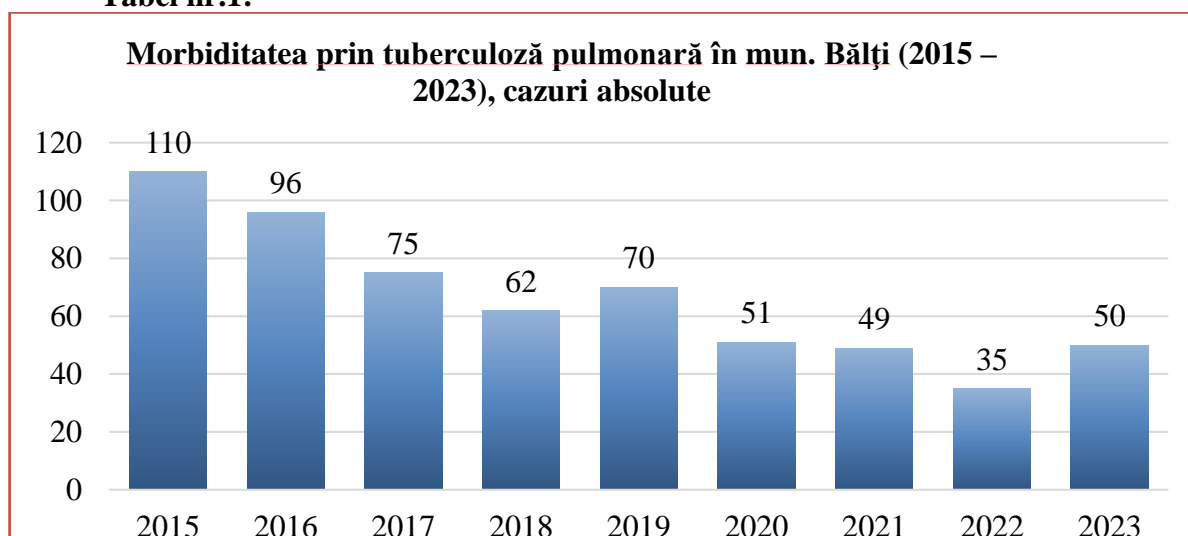
Anul 2023

Tuberculoza reprezintă una din infecțiile prioritare la etapa actuală și continuă să rămână o maladie răspândită, ce reprezintă o problemă a sănătății publice. Situația epidemiologică prin TB în mun.Bălți, rămâne a fi tensionată.

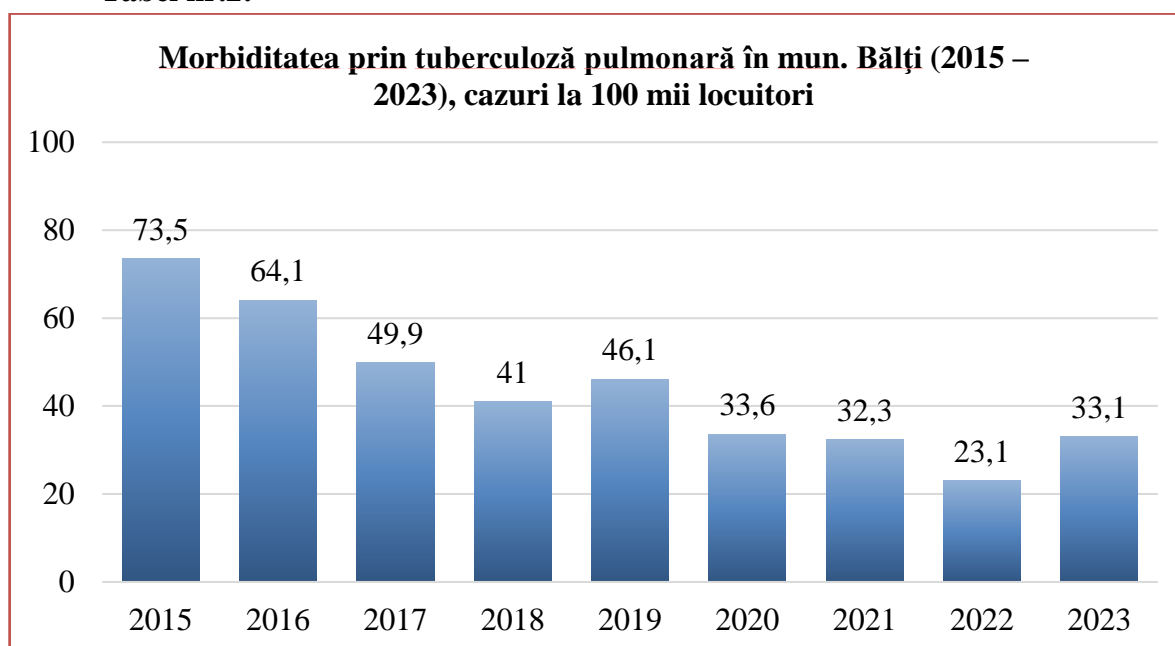
În perioada anului 2022, tuberculoza a fost a doua cauză de deces prin boli infecțioase, după COVID-19. De asemenea, a fost principalul factor de deces în rândul persoanelor cu HIV și o cauză majoră a deceselor legate de rezistența antimicrobiană.

Comparativ cu perioada similară a anului 2022, se înregistrează o creștere a incidenței prin cazurile prim depistate de tuberculoză pulmonară cu 30%, de la 35 cazuri în anul 2022 până la 55 cazuri în anul 2023. Incidența constituie 33,1 cazuri la 100.000 populație.

Tabel nr.1:

Tabel nr.2:

Cea mai afectată grupă de vârstă rămâne a fi 35-54 ani și constituie 52% din toți bolnavii prim depistați de tuberculoză pulmonară în perioada respectivă, persoane tinere apte de muncă.

În structura morbidității predomină și persoanele neangajate în câmpul muncii, ceea ce constituie 55,7%, persoane care au atins vârsta de pensionare 11,4%, persoane cu dizabilități 8,6%. Ponderea bolnavilor din colectivități constituie 21,4%, ceea ce reprezintă pericol pentru răspândirea infecției.

Din 01.01.2024, în evidența Serviciului de Ftiziopulmonologie al IMSP Spitalul Clinic Bălți se află 55 focare cu 55 bolnavi de tuberculoză pulmonară.

În scopul realizării, acțiunilor din anexa nr. 2 la Programul municipal de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025, aprobat prin decizia Consiliului municipal Bălți nr. 19/18 din 22.12.2022, de către toți actorii implicați în domeniul respectiv, în perioada anului 2023, au fost realizate următoarele obiective:

Tabel nr.3:

ACTIVITĂȚI (Obiective specifice)	Direcții de acțiuni pentru realizarea obiectivelor specifice	INTERVENȚII	PARTENERI	INDICATORI
1	2	3	4	8
1.Examinarea prin screening sistematic pentru tuberculoză activă a cel puțin 90% din contacti și cel puțin 90% din grupurile cu risc sporit la tuberculoză până la sfârșitul anului 2025, prin asigurarea accesului universal la screening sistematic al contactilor și grupurilor cu risc sporit la tuberculoză, inclusiv al copiilor	1.1.Depistarea activă a cazurilor de tuberculoză în grupurile cu risc și vigilență sporită pentru tuberculoză conform Protocolului clinic național	1.1.1 Asigurarea examinării persoanelor din grupurile de risc sporit pentru tuberculoză, prin radiografie pulmonară standart (digital sau convențional) și anume: -persoane din grupuri social defavorizate, care au contact cu pacienții de tuberculoză pulmonară (aduți/copii); - persoane cu infecția HIV/SIDA; -migranți interni/externi; - persoanelor fără loc permanent de trai, persoanele care locuiesc la vilele din raza municipiului și nu se află în evidența medicului de familie, șomeri, migranți, ex-deținuți, familii social-vulnerabile; - persoane expuse factorilor de risc, șomeri/zilieri; - persoane cu venituri mici; -persoane cu consum abuziv de alcool, consumatori de droguri. 1.1.2 Asigurarea examinării anuale a persoanelor din grupurile cu vigilență sporită la tuberculoză, la prezentarea simptomelor sugestive pentru tuberculoză prin radiografie pulmonară standart (digital sau convențional); 1.1.3Asigurarea examinării suspecților/contactilor	ONG „SMIT”; ONG„Speranța Terrei”; „Uniunea pentru Echitate și Sănătate”, în parteneriat cu IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”; IMSP „Spitalul Clinic Bălți”;	<i>Rata de acoperire a persoanelor din grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză cu screening sistematic pentru tuberculoza activă</i> – conform Ordinului Ministerului Sănătății nr. 481 din 31.05.2023 persoanele din grupurile cu vigilență sporită nu se examinează. Totodată, de către Departamentul AMSA al IMSP „SCB” au fost examinați 229 persoane și 238 contacti. Total suspecți cu TB evolutivă 247, confirmați 28, din ei 4 sunt îmbolnăviri din contact. <i>Ponderea persoanelor cu tuberculoză activă identificate prin depistarea activă, cu suportul organizațiilor societății civile</i> - 0,4%, 498 de examinați, depistate 2 cazuri TB activă. De comun cu AO „SMIT”, IMSP „Institutul de Ftiziopneumologie Chiril Draganiuc” la 25 martie 2023, inclusiv 22-23 mai 2023 către Ziua orașului mun.Bălți, a fost instalată radiografia mobilă unde au fost examinate 120 persoane, depistate 0. <i>Rata de acoperire a contactilor cu screening sistematic pentru tuberculoza activă</i> - 89.2%. <i>Sursele financiare necesare pentru achiziționarea a 2 aparate Röntghen staționare și unul mobil pentru IMSP</i>

	de TBC, care se adresează din propria inițiativă sau la trimiterea medicilor de familie sau altor specialiști;		„ CMF ” urmează a fi incluse în bugetul municipal și prezentat CMB spre examinare și aprobare anual - nu s-a realizat în anul 2023.
	1.1.4 Înlocuirea echipamentului uzat din IMSP „CMF mun.Bălți”, și anume a 2 aparate Röntghen staționare. Procurarea unui aparat Röntghen mobil.	Direcția general Financiar-Economică; IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”; În parteneriat cu organizațiile societății civile: ONG „SMIT”; ONG „Speranța Terrei”.	Solicitarea suportului financiar necesar pentru achiziționarea a 2 aparate Röntghen staționare și unul mobil pentru IMSP „CMF” din fondul proiectului Kusanone – nu s-a realizat în anul 2023 Gradul de satisfacție a pacienților față de serviciile medicale oferite pentru asigurarea diagnosticului calitativ de către IMSP „CMF m.Bălți”: 1.Regulamentul de servicii integrate la nivel teritorial în corespundere cu necesitățile persoanei cu comorbidități; 2.Ponderea medicilor specialiști instruiți în domeniul acțiunilor colaborative pentru depistarea, diagnosticarea, tratamentul și prevenirea TB în rândul persoanelor cu comorbidități-100%(în rândul m/familie); 3.Ponderea persoanelor cu TB tratate în rândul persoanelor cu comorbidități -100%.
1.2.Asigurarea unui diagnostic calitativ, cu obținerea către anul 2025 a unei rate de detecție a cazurilor de tuberculoză pulmonară cu microscopia pozitivă de peste 90%	1.2.1 Asigurarea cu reagenți și consumabile pentru diagnostic și monitorizarea tratamentului	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”	Cantitatea reagenților și consumabilelor pentru diagnostic și monitorizarea tratamentului conform necesităților estimate și normativelor aprobate - instituția a fost asigurată cu reagenți și consumabile pentru diagnostic și monitorizarea tratamentului
	1.2.2 Asigurarea investigațiilor microscopice la BAAR	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, Departamentul AMSA	Nr. investigațiilor microscopice BAAR realizate – 1438 investigații
	1.2.3 Asigurarea investigațiilor prin metoda culturală clasică	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, LRR	Nr.investigațiilor prin metoda culturală clasică realizate -1438 investigații
	1.2.4 Asigurarea investigațiilor la cultură prin metoda rapidă (BACTEC MGIT)	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, LLRR	Nr. investigațiilor la cultură prin metoda rapidă (BACTEC MGIT) realizate - 614 investigații
	1.2.5 Asigurarea investigațiilor rapide pentru TB MDR prin metoda rapidă HAIN	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”, LRR	Nr. investigațiilor rapide pentru TB MDR prin metoda rapidă HAIN realizate – 18 investigații

2. Stabilirea diagnosticului precoce al tuturor formelor de tuberculoză, cu menținerea către anul 2025 a accesului universal la tratament eficient, cu obținerea unei rate de succes de 90%.	2.1 Asigurarea depistării tuberculozei prin aplicarea și extinderea constantă a metodelor moderne rapide de diagnostic fenotipice și genotipice	2.1.1 Asigurarea depistării tuberculozei conform protocolului clinic național	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”	La 01.01.2023 în evidența medicului ftiziopulmonolog se aflau 55 pacienți. Pe parcursul anului 2023 s-au înregistrat: 1.caz nou TB-51; 2.recidive TB – 15, din ei 4 MDR.
	2.2 Asigurarea monitorizării tratamentului pacienților cu toate formele de tuberculoză prin evaluarea regulată a rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la medicamente	2.2.1 Schema de monitorizare conform protocolului clinic național	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”	Monitorizarea TB caz nou DOTS clasic se efectuează la 2,5,6 luni de tratament. Recidivele, eșecurile în tratament, pierduți din supraveghere se monitorizează la 3,5,6 luni. Cohorta DOTS + se monitorizează lunar, conform Protocolului clinic Național. Realizat-100%
3. Aplicarea tratamentului tuberculozei sensibile și tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente, cu obținerea, până la sfârșitul anului 2025, a ratei de succes printre cazurile noi și recidive de tuberculoză sensibilă de cel puțin 90% și printre cazurile de tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă nu mai joasă de 80%, prin asigurarea accesului echitabil la tratament de calitate și la îngrijiri continue al tuturor persoanelor cu tuberculoză, inclusiv al copiilor, prin abordarea centrată pe persoană și acordarea de suport în baza necesităților persoanei	3.1 Aprovizionarea durabilă cu medicamente antituberculoase de calitate;	3.1.1 Asigurarea continuă cu medicamente antituberculoase pentru tratamentul tuberculozei sensibile; 3.1.2 Asigurarea continuă cu medicamente antituberculoase de linia II; 3.1.3 Asigurarea continuă cu medicamente antituberculoase noi; 3.1.4 Asigurarea continuă cu medicamente antituberculoase, forme pediatrice;	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”; IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”	<i>Procentul mediu al timpului de lipsă a setului de medicamente antituberculoase</i> -toți pacienții au fost asigurați cu medicamente; <i>Ponderea pacienților cu forme de tuberculoză cu rezistență extinsă cărora li s-a inițiat tratamentul cu medicamente antituberculoase noi</i> -15 pacienți au inițiat tratament cu medicamente noi; <i>Ponderea copiilor cu tuberculoză care au administrat tratament cu forme pediatrice</i> - tratament cu forme pediatrice – 1 Realizat-100%
	3.2. Asigurarea aderenței la tratament și suportul pacientului, inclusiv prin utilizarea unor abordări inovatoare, centrate pe persoană și anume: -tratamentul în condiții de ambulator, cu prezentare zilnică; - tratamentul video-asistat; - tratamentul direct observat (DOT).	3.3.1 Asigurarea suportului motivațional (stimulente); 3.3.2 Elaborarea algoritmului de intervenții pentru pacienții non-aderenți la tratament	IMSP „Spitalul Clinic Bălți” IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”; În parteneriat cu organizațiile societății civile: ONG „SMIT”; ONG „Speranța Terrei”; „Uniunea pentru Echitate și Sănătate ”	<i>Ponderea pacienților cu tuberculoză referiți către sistemul de asistență socială</i> – toți pacienții aflați în tratament ambulator au fost informați despre serviciile sociale acordate conform prevederilor legislației în vigoare; <i>Ponderea pacienților cu tuberculoză care au beneficiat de consilieri psihologice</i> (de către AO „Speranța Terrei”) - 20 bolnavi în mediu; <i>Ponderea pacienților cu tuberculoză asistați cu suport motivațional pe parcursul tratamentului:</i> 1.au beneficiat de suport pentru transport -95 pacienți; 2. suport pachete alimentare – 20 bolnavi în mediu (oferit de AO „Speranța Terrei”); 3. în decembrie 2023 de către AO „SMIT” a fost depus un demers către Consiliul pentru Egalitate și Discriminare privind

				<p>la neacordarea suportului motivațional din parte IMSP „SCB” (produse alimentare) ;</p> <p>4. tratamentul video-asistat – 18 pacienți;</p> <p>5. tratamentul direct observat (DOT)- 20 bolnavi în mediu (prin intermediul AO „Speranța Terrei”).</p> <p>Rata de succes printre toate cazurile de tuberculoză: CN MS+ este de 80%; CN MS- este de 70%; Recidive – 45,5%; Cohorta DOTS+ este de 81,25%; Proiect m_STR (MDR tratat 9 luni) – 100%.</p>
<p>4. Asigurarea către anul 2025 a controlului eficient al coinfecției TB/HIV printre cazurile de tuberculoză și conlucrarea activă între APL, Instituții Medico Sanitare Publice, Direcția generală asistență socială, sănătate și protecția familiei, ONG-ri active în domeniu precum și societatea civilă</p>	<p>4.1 Îmbunătățirea activităților de colaborare pentru un răspuns eficient la coinfecția TB/HIV;</p>	<p>4.1.1 Organizarea întrunirilor/atelierelor de lucru HIV/TB;</p> <p>4.2.2 Crearea parteneriatelor colaborative TB/HIV la nivel de comunitate prin implicarea ONG și APL</p>	<p>IMSP „Spitalul Clinic Bălți”; IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”; „Uniunea pentru Echitate și Sănătate”</p>	<p>Nr. activităților realizate – 4 (în colaborare cu toți actorii implicați).</p> <p>Parteneriate colaborative : 1.De către IMSP „Spitalul Clinic Bălți” în perioada anului 2023 s-au realizat radioscopii – 334, radiografii – 52525, investigații speciale – 621, investigații de radiodiagnostic – 37567. De către IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”, nemijlocit în luna noiembrie 2023, s-au realizat examinări radiologice profilactice pentru 13 persoane strămutate din Ucraina. Totodată menționăm că toate persoanele refugiate din cadrul centrelor de plasament care au statut de ședere pe teritoriul RM, au fost înregistrate pe lista medicilor de familie, efectuat la necesitate examinări radiologice. Copiii acestora au fost direcționați la specialiștii fiziatri pentru efectuarea probei Mantu. La data de 8 noiembrie 2023, de către medicii de familie din cadrul instituției au fost realizate convorbiri de informare privind importanța efectuării examenului radiologic, necesar pentru depistarea la timp a bolilor transmisibile și netransmisibile. Concomitent, IMSP „CMF” de comun cu AO „Speranța Terrei” au organizat în perioada lunii noiembrie curent, screeningul pulmonar pentru persoanele strămutate din Ucraina.</p> <p>Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV supuse screeningului la tuberculoză- 85%;</p>

				<p>Ponderea persoanelor diagnosticate cu TB din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV- 2 din 263 examinați sau 0,76%.</p>
	4.2 Creșterea gradului de conștientizare privind tuberculoza și reducerea riscului de transmitere a tuberculozei în comunități;	4.2.1 Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor și comportamentelor		<p>Numărul activităților realizate: -Asigurarea examinării privind diagnosticul infecției tuberculoase latente utilizând testul cutanat cu tuberculină- 87%; Convorbiri depre TB cu beneficiari ai ONGurilor;</p>
	4.3 Implementarea strategiei de advocacy, comunicare și mobilizare socială în răspunsul la tuberculoză, inclusiv prin abordarea problemelor legate de drepturile omului și de gen și prin reducerea stigmatizării și discriminării	4.3.1 Desfășurarea activităților de informare		<p>Numărul activităților realizate: -conferință dedicată „Zilei Mondiale de Combatere a Tuberculozei” 24 martie 2023; - de către IMSP „CMF” au fost elaborate și afișate buletine sanitare – 2; -convorbiri individuale și telefonice – 2380; -organizat și petrecut Flashmob cu participarea colaboratorilor CMF Bălți; -Distribuite materiale informative</p>
5. Sporirea către anul 2025 a nivelului de cunoștințe al populației despre tuberculoză și menținerea unei rate de vaccinare BCG la naștere de cel puțin 90%, precum și a ratei de revaccinare	<p>5.1 Asigurarea măsurilor de profilaxie;</p> <p>5.2 Sensibilizarea comunității privind prevenirea combaterii tuberculozei prin distribuirea materialelor informative și mediatizarea prin intermediul mass-media, inclusiv către Ziua mondială de combatere a tuberculozei – 24 martie;</p> <p>5.3 Asigurarea vaccinării în conformitate cu punc. 3 din Planul local de vaccinare, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 12/32 din 29.07.2022</p>	5.1.1 Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor comportamentelor	IMSP „Spitalul Clinic Bălți”; IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”; Centrul Sănătate Publică Bălți; ONG„Speranța Terrei”; „Uniunea pentru Echitate și Sănătate”	<p>Numărul activităților realizate: -vaccinarea BCG – 97,6%; -seminare cu tematica „Tuberculoza - una dintre problemele prioritare de sănătate publică; -convorbiri individuale și telefonice cu persoane expuse riscului; -distribuite materiale informative (broșuri, pliante) privind prevenirea tuberculozei, dauna fumatului și a alcoolizmului ca factori de risc ai tuberculozei; -în holurile Centrelor de Sănătate se derulează spoturi video privind tuberculoza; - mass-media locală organizate emisiuni și spoturi video privind importanța vaccinării</p>

<p>6. Asigurarea către anul 2025 a suportului social pentru cel puțin 90% din pacienții cu tuberculoză din categoriile social vulnerabile</p>	<p>6.1 Informarea privind modalitatea de stabilire și plată a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului acordat familiilor vulnerabile;</p>	<p>6.1.1 Asigurarea accesibilității depunerii cererii pentru acordarea AS/APRA; 6.1.2 Informarea în drepturi, obligațiuni și responsabilități; 6.1.3 Semnarea acordului de colaborare privind asumarea responsabilității utilizării AS conform necesităților vitale ale familiei;</p>	<p>IMSP „Spitalul Clinic Bălți” IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”; ONG-uri locale</p>	<p>Ponderea pacienților cu tuberculoză care au beneficiat de AS/APRA: Conform Legii nr. 133 din 13-06-2008 cu privire la ajutorul social, cererea poate fi depusă de toate persoanele care întrunesc condițiile de caz, indiferent de starea sănătății. 1 familie cu pacient TB beneficiază de ajutor social. Pentru anul 2023 au beneficiat de compensații pentru căldură, doar persoanele care au completat cererea la vulnerabilitate energetică (nr. acestora în program nu poate fi verificat).</p>
	<p>6.2 Promovarea și informarea privind organizarea și funcționarea serviciului social de suport monetar acordat familiilor în situații de risc;</p>	<p>6.2.1 Facilitarea depășirii situației de dificultate cu care se confruntă familia/ persoana afectată de TBC; 6.2.2 Prevenirea excluziunii sociale și/sau instituționalizării membrilor familiei/ persoanei afectate de TBC; 6.2.3 Acordarea suportului monetar familiei/persoanei afectate de TBC, conform necesităților identificate;</p>		<p>Ponderea pacienților cu tuberculoză care au beneficiat de serviciul ” Suport monetar”: Pentru perioada anului 2023 serviciul ” Suport monetar” nu a fost acordat, motiv fiind lipsa finanțării serviciului respectiv de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.</p>
	<p>6.3 Promovarea și informarea privind organizarea și funcționarea serviciului de „Sprijin familial” acordat familiilor cu copii;</p>	<p>6.3.1 Susținerea familiei în depășirea situațiilor de risc și prevenirea separării copilului de familie; 6.3.2 Asigurarea confidențialității informației, solidarității sociale, parteneriatului și nediscriminării;</p>	<p>IMSP „Spitalul Clinic Bălți” IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți”;</p>	<p>Ponderea pacienților cu tuberculoză care au beneficiat de serviciul de ” Sprijin familial”: 3 familii au beneficiat de serviciul de ” Sprijin familial” (9 copii).</p>
	<p>6.4 Asigurarea acordării suportului material din resursele prevăzute în bugetul Direcției generale asistență socială, sănătate și protecția familiei a Primăriei mun.Bălți, în limitele alocațiilor disponibile, conform listelor prezentate de către IMSP „Spitalul Clinic Bălți”/IMSP „Centru Medicilor de Familie</p>	<p>6.4.1 Susținerea familiilor social vulnerabile în depășirea situațiilor de risc; 6.4.2 Acordarea ajutorului financiar pentru familii cu copii/persoane adulte afectate de TBC, conform necesităților identificate în baza anchetei sociale perfectate de către asistentul social comunitar din cadrul DGASSPF; 6.4.3 Venitul lunar pentru fiecare membru al</p>		<p>Ponderea pacienților cu tuberculoză care au beneficiat de ajutor financiar: Din resursele fondului de rezervă a Primăriei mun.Bălți, de ajutor material, a câte 1000 lei, au beneficiat 3 persoane (conform cererii depuse).</p>

	Municipal Bălți” către Ziua mondială de combatere a TBC-24 martie	familiei să nu depășească 2,0 mii lei; 6.4.4. Asigurarea confidențialității informației.		
7. Fortificarea colaborării în domeniul TB dintre APL Bălți și ONG „SMIT” prin cofinanțarea 50% la 50% a 2 proiecte sociale predestinate copiilor din instituția sanatorială de educație timpurie nr. 16 „Bucuria” (instituție frecventată de copiii bolnavi de TB și copiilor din familii a căror părinți sunt/au fost bolnavi de TB)	7.1 Proiect nr. 1: „Crearea platformei de colectare a deșeurilor menajere pe teritoriul IET nr.16 „Bucuria,, mun.Bălți”;	7.1.1. Asigurarea suportului instituției de educație timpurie de tip sanatorială nr. 16 „Bucuria” predestinată copiilor bolnavi de TB și copiilor din familii a căror părinți sunt/au fost bolnavi de TB	Direcția general Financiar-Economică; Direcția Învățământ Tineret și Sport; ONG „SMIT”	<i>Rata de succes privind crearea platformei de colectare a deșeurilor menajere pe teritoriul IET nr.16 „Bucuria,, mun.Bălți”:</i> Proiectul respectiv a fost realizat cu succes, prin cofinanțare APL/ Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei. <u>Platforma de colectare a deșeurilor menajere instalată.</u> Realizat: 100% 50% contribuții APL din summa de 80103,76 mii lei; 50% contribuții din summa de 80103,76 mii lei - ONG „SMIT” în limita resurselor alocate de către Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei
	7.2 Proiect nr. 2: „Construcția porții de intrare și porții electrice culisante pe teritoriul IET nr.16 „Bucuria,, mun.Bălți”.			